

Wandelroute door het oude Centrum van Heerhugowaard



Aangeboden door:
Stichting Historisch Heerhugowaard
historischheerhugowaard.com

WANDELROUTE DOOR "HET OUDE CENTRUM VAN HEERHUGOWAARD"

Tijdens deze wandeling gaat u terug in de tijd. Wat is er allemaal veranderd in de afgelopen 60, 70 jaar. U zult langs plaatsen komen die er niet meer zijn, maar waar veel Heerhugowaarders mooie herinneringen aan hebben. Te denken valt aan het zwembad Deiko, aan camping Travalje op de van Veenweg, het karakteristieke gemeentehuis tegenover het assurantiëkantoor van Jos Kamp, de oude Dionysiuskerk met zijn aparte, spitse toren. Daarnaast de vele veranderingen van het straatbeeld in de loop der tijd ten aanzien van de winkels en café's. We hebben een selectie gemaakt van datgene wat wij mooi vonden.

WAAROM DEZE WANDELROUTE?

Door de pandemie zijn we al twee jaar niet in de gelegenheid om een donateursmiddag te organiseren. We wilden, naast de nieuwe Overhaal die in oktober 2021 weer uitkomt, de donateurs een stukje geschiedenis van het oude Centrum meegeven via een wandeling. U kunt natuurlijk ook de fiets pakken. De wandeling is niet bijzonder lang qua kilometers, zo rond de 2 kilometer.

Er is echter genoeg te vertellen en te lezen over de plaatsen waar u langs komt.

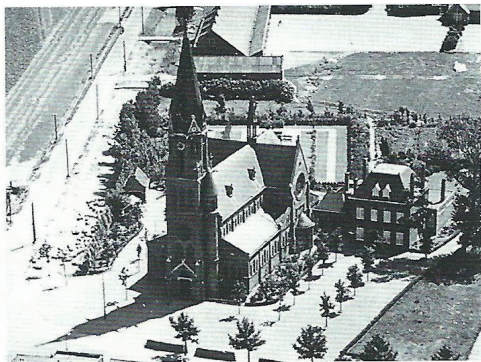
U kunt de wandeling maken met uw partner, kinderen, kleinkinderen. U kunt hem ook al lezend vanuit uw luie stoel in gedachten maken. De wandeling zelf staat in het groen aangegeven. We wensen u veel plezier met de historie van dit deel van Heerhugowaard.

WANDELROUTE

1 De Dionysiuskerk. De wandelroute begint bij de Dionysiuskerk op de hoek van Veenweg-Middenweg. U kunt hier eventueel uw auto of fiets parkeren, op het parkeerterrein aan de van Veenweg.



Foto Dionysiuskerk circa 1925. De boerderij, Middenweg 244, aan de zuidzijde van de kerk is gebouwd in 1867 en verbrand in 1958. Er kwam geen nieuwe boerderij voor in de plaats. Op deze plaats staat nu de huidige kerk en de pastorie.



De Dionysiuskerk, gebouwd in 1869 door de Hoornse bouwmeester A.C. Bleijs, in neoromaanse stijl, met een hoge westtoren. Het was de eerste katholieke parochie in HHW. De kerk werd in 1870 in gebruik genomen en was beeldbepalend in het toen nog vlakke polderland. Door het slechte onderhoud, door de bouwvalligheid, doordat de kerk onherstelbaar was verzakt, werd de kerk in 1964 gesloopt. Er werd een markant punt uit het Waardse leven gesloopt. Op 26 februari 1964 viel de machtige toren onder grote belangstelling. Ook de pastorie werd toen gesloopt.



Dit is de huidige Dionysiuskerk. Op 29 augustus 1964 vond hier de inwijding van de nieuwe Dionysiuskerk plaats. Wie was Dionysius eigenlijk? Heilige Dionysius De Areopagiet, een volgeling van Apostel Paulus, rond het jaar 500, die veel mystieke geschriften heeft geschreven. Maar ook de Heilige Dionysius van Parijs. De eerste bisschop van Parijs, waar hij de marteldood is gestorven. Het verhaal gaat dat hij werd onthoofd, zijn hoofd in zijn handen nam en wandelde tot hij niet meer kon. Zes km. buiten de stad werd hij begraven en boven zijn graf bouwde men een kerk. Onduidelijk wie de echte parochie heilige is. Dit is helaas niet terug te vinden.

2 De Pater Jan Smitschool. Vanaf de Dionysiuskerk wandelt u rechtsaf de van Veenweg in. Met aan uw rechterhand, na de Dreef, de Pater Jan Smitschool, een van de oudste scholen van Heerhugowaard, gebouwd in 1912, verbouwd in 2012.



De Pater Jan Smitschool, met op de achtergrond de Dionysiuskerk. Foto uit 1922. De van Veenweg heette toen Hondenweg, tot 1948. De school heette de School van het Goddelijk Kind en kreeg in 1972 zijn huidige naam. De van Veenweg was nog niet bestraat zo te zien.

3 't Anker, van Veenweg 42. U loopt voorbij de Dreef en de Pater Jan Smitschool en het daarnaast gelegen witte huis. Dit is het vroegere schoolmeestershuis, later 't Anker. U neemt de eerste straat rechts, Travalje. U loopt nu over het terrein van het vroegere zwembad DEIKO. U Gaat met de bocht mee en slaat rechtsaf het voetpad op naar het bruggetje van het Rosarium. Ook de camping Travalje is er niet meer.

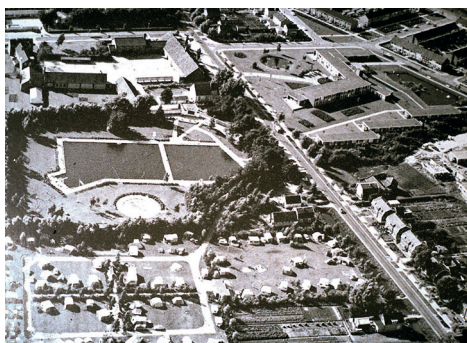
Foto uit 1956, Het natuurbad Deiko. De naam DEIKO was een afkorting van Door Eigen Kracht Ontstaan. De uitgeschepte aarde was nodig om het kerkhof achter de Dionysiuskerk op te hogen. Op 8 juni 1952 werd het natuurbad geopend. Het witte huis was in vroeger tijd 't Anker, een gewild jongerencentrum. Daarna is het een schoonheidssalon geweest. Nu wordt het

gebruikt als woonhuis. Naast dit huis, t/o Hugo Oord, was de entree van het openlucht zwembad DEIKO. In het begin een echt natuurbad, later kreeg het zwembad betonnen baden. Einde van de watervlooiën. In de jaren '80 werd Deiko gesloten en is De Horst, een binnenbad bij de van Eedenstraat gebouwd. Dit bad is ondertussen ook gesloopt en vervangen door De Waarder Golf.



Op deze foto ziet u de PJS en het schoolplein, daaronder ziet u DEIKO en daaronder komt Travalje in zicht. Een camping genoemd naar een houten constructie die gebruikt werd door een hoefsmid om het paard in vast te zetten bij het beslaan van de hoeven. De travalje kwam

bij smederij Burger vandaan. Mart Kuiper was daar de laatste 8 jaar de campingbeheerder. De camping Travalje is opgericht in 1963 en ontmanteld in 1988. Daarna is op deze plaats een nieuwe wijk gebouwd. Deze wijk is vernoemd naar de camping Travalje.



Travalje in 1965

4 Rosarium. U wandelt nu door het Rosarium naar De Bolle Buik.

Rond 1955 ontstaat er in het Centrum een tekort aan geschikte recreatiemogelijkheden. Daarom worden gronden aan de oostkant van de Middenweg bestemd voor de aanleg van een park, een hertenkamp, sportvelden, speelplaatsjes en speelweiden. Dit recreatiepark, Rosarium, is aangelegd rond 1955-1965. Kinderen van de lagere school mochten op boomplantdag een boompje planten. Naast dit boompje werd een flesje met je naam erin meegeplant. Ook mijn boompje staat hier, geplant in 1964 toen ik in de vijfde klas van de St Josephschool in de Noord zat. (die scheve boom zo te zien, Gemma Groot)



5 Bolle Buik. U loopt langs de Bolle Buik en u komt uit bij de Dreef. Aan de overkant van de Dreef ziet u het hertenkamp. Enkele jaren geleden door een werkgroep van de ondergang gered. Er staat een nieuw dierenverblijf en alles rondom is opgeknapt.

Hier ziet u de Dreef, met aan de rechterkant, de tuinbouwschool van Meester Overtoom. Daarnaast ziet u het oude klooster, gebouwd na WO 2, voor de zusters die op de Mariaschool werkten. Ook ziet u de gymzaal aan het eind van de Dreef.



Nadat de tuinbouwschool werd afgebroken is Siem de Haan hier in 1967 begonnen met de midgetgolfbaan, en een kleine kantine. De midgetgolfbaan bestaat nog steeds, de kleine kantine is nu de Bolle Buik, waar het goed toeven is, met een speeltuin voor de kinderen, pannenkoeken en een mooi terras, een groene oase in het Centrum.

6 Monument aan de Dreef. Vanaf De Bolle Buik gaat u links af de Dreef op. Aan de linkerkant tegenover de Sportlaan ziet u het monument aan de Dreef, ter herinnering aan de 2de Wereldoorlog.



Dit monument herdenkt de inwoners van Heerhugowaard die zijn omgekomen in de Tweede Wereldoorlog. Het monument heeft de naam: "O Heer, red ons".

De herdachte groepen: De burgerslachtoffers

Ontwerper: Henk J. Etienne

Onthulling: 1951.

Materiaal en vorm: Het monument is een bronzen beeldengroep van Christus en zijn apostelen tijdens een storm op het meer van Genezareth. Het beeld is geplaatst op een vierkant voetstuk. Ieder jaar op 4 mei vindt hier de herdenking van de slachtoffers van WO2 plaats met een plechtige ceremonie.

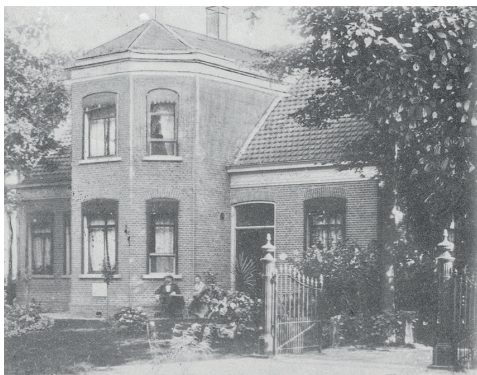
7 Middenweg 179. Vanaf het monument wandelt u naar de Lindenlaan en u gaat rechtsaf richting de Middenweg. Aan de westkant van de Middenweg ziet u daar het witte huis, een huis met een lange geschiedenis.



Gebouwd in 1835, het eerste raadhuis, opgetrokken in neo-classicistische stijl. De voorkant is het raadhuis, dat ook als woning van de hoofdonderwijzer diende. Aan de achterkant was de openbare lagere school. De school werd in 1982 gesloopt,

Hier staan nu de woningen aan de Coetenburgstraat. Het gebouw is jarenlang als medisch centrum in gebruik geweest. Met een tandartsenpraktijk van Entjes, ook voor velen bekend. Zuster Bakker heeft hier gewoond.

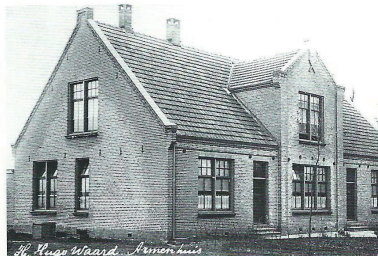
8 Middenweg 196. U loopt rechtsaf, naar de voormalige dokterswoning.



De dokterswoning is gebouwd rond 1888. Het huis oogt voornaam. De eerste huisarts van Heerhugowaard was dokter Post. Latere artsen waren Spierings, Swart, Herckenrath. Dokter Twisk begon zijn praktijk in 1953, als gemeentearts. Hij huurde de dokterwoning van de gemeente. De opvolger van dr Twisk

(gestopt in 1989) was dr Bink. Hij hield praktijk in het kleine huis naast deze dokterswoning en verhuisde later naar de Pastoor Sprengerstraat. Tegenwoordig zijn de verschillende dokterpraktijken samengevoegd tot een medisch centrum en er is geen praktijk of apotheek meer aan huis.

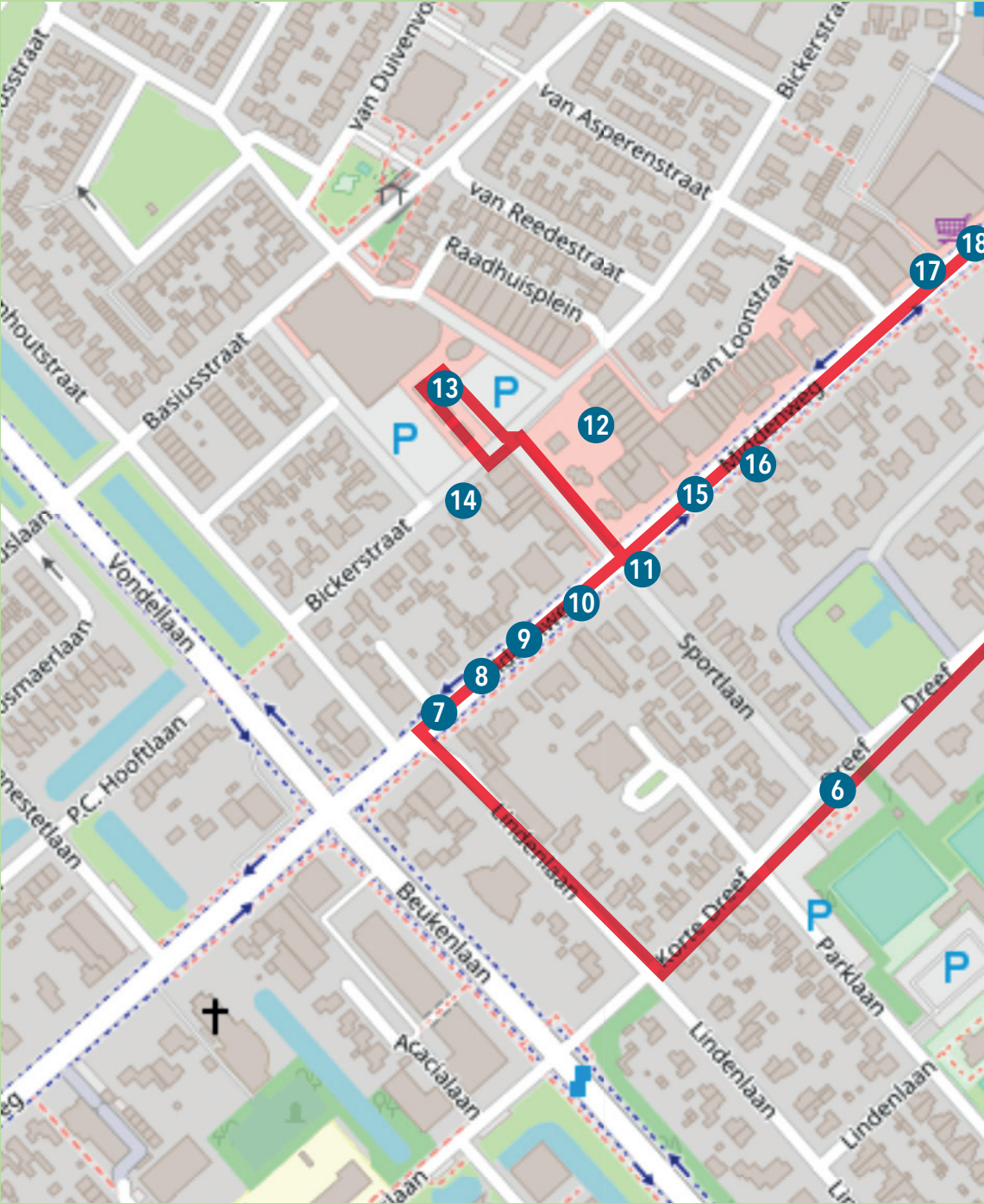
9 Middenweg 200. Over het vroegere armenhuis is ook veel te vertellen.

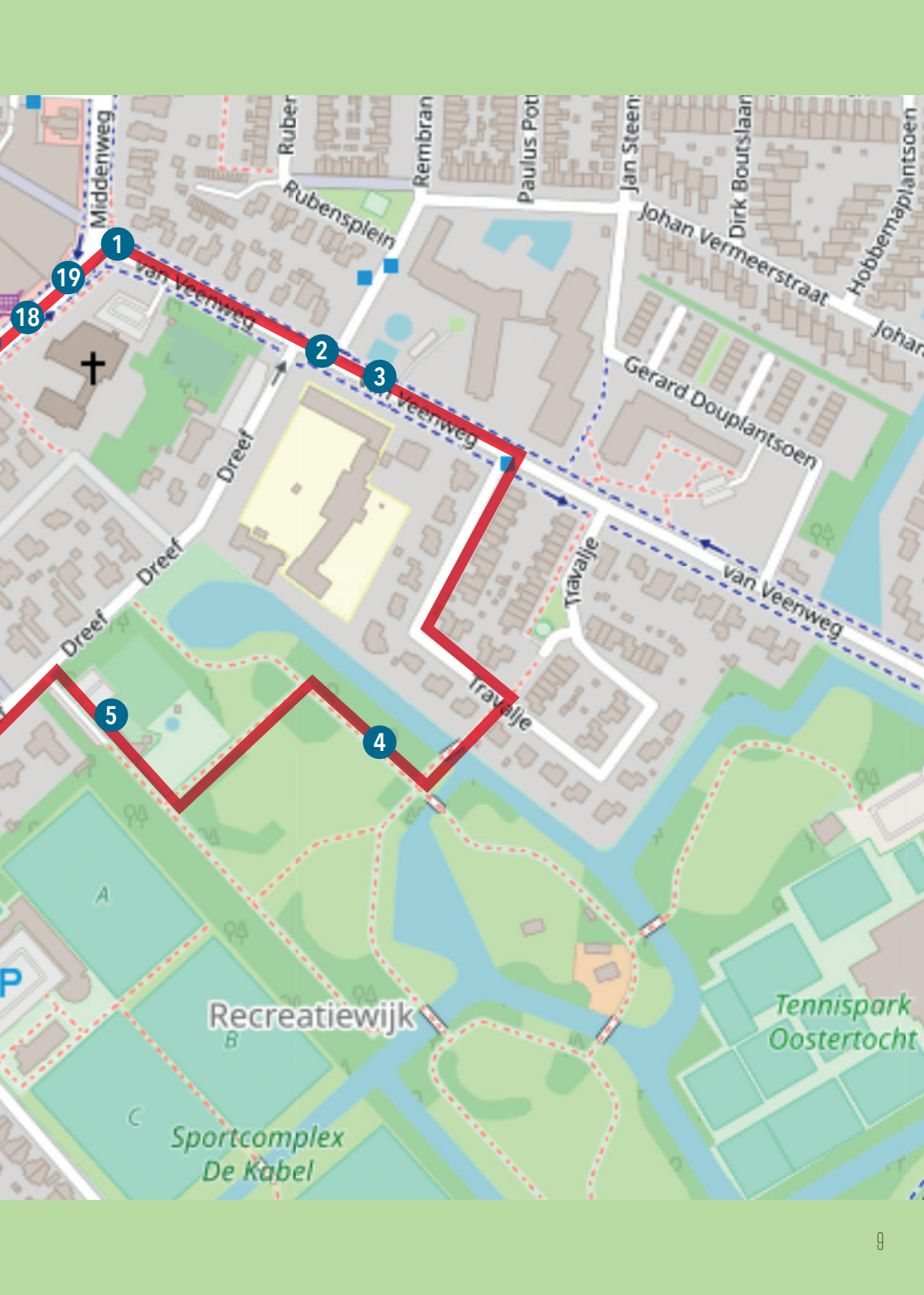


Het armenhuis, gebouwd in 1912, Tehuis voor Ouden van Dagen en Hulpbehoevenden, werd gebouwd in opdracht van de gemeente. Het huis heette 'Ons Huis', later Ter Kimme. Heerhugowaard liep daarin voorop ten opzichte van omliggende dorpen. Er kwamen twee slaapzalen, een voor mannen en een voor vrouwen. Het tehuis kende een armenvader en armenmoeder, die streng de

scepter zwaaiden. Links naast het armenhuis werd later nog een klein openbaar badhuisje gebouwd voor Waarders die zich niet alleen maar in de sloot of tobbe wilden wassen. Na de komst van leidingwater is dit gesloopt. Na de oorlog werd het een huisvesting voor de gemeentelijke sociale dienst en in 1983 werd het verbouwd voor mensen met een beperking. Nu assurantiëkantoor Jos Kamp.

DE ROUTE: 2 KM





10 Oude Raadhuis. Tegenover het Armenhuis stond het mooie gebouw van het oude raadhuis. Helaas, deze staat er niet meer. Het huis van Dr Flinkenflögel staat nu op de plaats van het raadhuis.



Aan de Middenweg verrees hier in 1915 het eerste gemeentehuis dat gebouwd werd door de Heerhugowaardse aannemers Beers en Wester voor de somma van f 7.600. Het armenhuis dat op deze plaats stond, werd toen afgebroken. Het huisje rechts op de foto was van de groentezaak van Maarten Kooij, later fruithuis Hoedjes. Rechts naast het gemeentehuis ziet u het gemeentelijk publicatiebord. In 1966 werd dit gebouw gesloopt in verband met de bevolkingsuitbreiding. De iepenbomen die van de Middenweg een prachtige laan maakten, vielen voor een deel ten offer aan de gevreesde iepenziekte. De laatste bomen sneuvelden in WO2. Ook de sloot is er al lang niet meer. Voor het raadhuis werd zelfs een visafslag gehouden. Zo zijn er in korte tijd twee karakteristieke gebouwen gesloopt. Zou nu niet meer gebeuren.

11 Sportlaan 1. U komt nu aan bij de Sportlaan. Op de hoek Sportlaan Middenweg (206) staat de ambtswoning van de toenmalige burgemeester.



De Sportlaan was de eerste uitbreiding van HHW, en heette dan ook 'Nieuweweg'. Het plan voor deze nieuwbouw kwam van aannemer Bot, Het sportveld aan de Middenweg werd naar het oosten verplaatst, daarom kreeg de Nieuweweg de naam Sportlaan. Bij de goedkeuring van de plannen van Bot, werd als voorwaarde gesteld dat het eerste huis de ambtswoning van de burgemeester zou moeten worden. Burgemeester Sutman Meyer. Geen probleem in 1935. De latere burgemeesters kozen anderde onderkomens.

12 Bickerstraat 20-24. U steekt nu de Middenweg over en loopt via de Raadhuisstraat naar het Raadhuisplein. Op dit plein is van alles te zien, en er is van alles over te vertellen. We beperken ons tot het politiebureau, het voormalige gemeentehuis, het Carillon en 't Waertje.

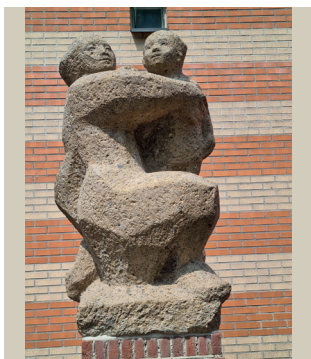


Het gezag over HHW werd jarenlang vanaf de Middenweg gevoerd. In 1963 verhuisden de 'veldwachters' naar de Bickerstraat. Een zijstraat van de Raadhuisstraat. In 1981 verhuisde het politiebureau naar het huidige gebouw aan de Zuidtangent en werden er in het oude politiebureau appartementen gebouwd.

13 Het raadhuisplein. De ontwikkeling van het eerste winkelcentrum in Heerhugowaard. Rond 1968 kwamen daar de eerste winkels. Piet Kager, Jonkees, Swinkels, Albert Heijn.



Het gemeentehuis in 1967. Daarvoor het beeld, Moeder met kind van Theo Mulder uit 1966. De klokkentoren werd begin jaren 90 gesloopt. De 23 klokken uit dit carillon zijn door kunstenaar Adriaan Rees teruggegeven aan het winkelend publiek. U ziet ze terug op het Stationsplein, het plein bij het gemeentehuis in het Stadshart en het Raadhuisplein. Hij maakte twee minicarillons, op het Raadhuisplein bespeeld door de 'boer met een dorsvlegel'. Op het Stationsplein door een bronzen zakenman.



14 't Waertje. Het café op het oudste stukje van het Raadhuisplein, een stukje geschiedenis. En ja, er zijn natuurlijk nog veel meer kleine winkeltjes, waar heel veel over te vertellen valt. Een andere keer dan maar.



Piet Kager is op deze plaats begonnen met een herenmodezaak in 1968. Vanuit een manufacturenzaak in Heerhugowaard Noord. In 1974 namen Ank en Jaap Veenboer het pand over van Piet. Zij wilden hier een horeca zaak beginnen. Een bar-bistro. Het pand ging van herenmodezaak naar café naar horeca. Het was een bar-bistro waar je heerlijke gehaktballen kon krijgen. In 1985 namen Jack en Vera Groenland 't Waertje over. Ze maakten de lekkerste satés en hamburgers. Het interieur is een aantal keren aangepast. In 2004 hebben Bert Duijneveld en Natasja Horn 't Waertje overgenomen. Zij hebben een vaste kern van gasten en van activiteiten. Daarnaast zijn ze ingespeeld op coronaregels en hebben voor een mooi terras gezorgd. De marktmensen op maandag zijn blij met de gezelligheid en gastvrijheid van 't Waertje. En ja, ook bij Natasja en Bert kun je lekkere sateetjes bestellen.

15 Vanaf 't Waertje loopt u weer naar de Middenweg, u slaat linksaf en passeert hierbij de nodige winkels aan uw linkerhand. Met o.a. het Café Marlene. Ad en Carola Molenaar zijn hier tot vorig jaar, 2020, de uitbaters geweest.



Foto gemaakt in 1967

Links de Raadhuisstraat en rechts de entree van de Sportlaan. Het huis aan de linkerkant heeft plaatsgemaakt voor de Wibra.

Ook Marlène is waar te nemen. De gevel van Chinees-Indisch Restaurant Nieuw-Azië is duidelijk waarneembaar. Tussen de bedrijven staan nog woonhuizen. De aanblik is op dit moment totaal anders, mede door Poort Halfweg.

16 Middenweg 212. U vervolgt uw weg weer terug naar het startpunt bij de Dionysiuskerk. Onderweg zijn er nog een aantal te vermelden bijzonderheden. U kunt aan beide kanten van de Middenweg gaan lopen.



Middenweg 212. Dit huis valt niet echt op als je over de Middenweg rijdt. Toch is het een bijzonder huis. Vooral qua vorm. Het is een kassierswoning uit 1916. In artnouveau-stijl gebouwd. Het is gebouwd naar een ontwerp van timmerman Jan Kamp te Heerhugowaard. In die tijd de tweede generatie van bouwbedrijf Kamp. Ondertussen bestaat het bedrijf volgend jaar 150 jaar en staat de vijfde generatie aan het roer.



De opa van Jos Rood, Cor, met zijn zoons, Sam, Jan, Henk, Pe en Nick. De laatste drie emigreerden naar Nieuw-Zeeland.

17 Middenweg 237, Bakkerij Jos Rood en Middenweg 231, Wit-goedbedrijf Koos Rood. Met daartussen Sam's place en gelateria Elisa.



De verschillen zijn groot, anno 2021 en rond 1930



De bakkerij van Jos Rood, dit is ook een familiebedrijf. Deze bakkerij bestaat bijna 140 jaar. In het logo van 'Lekkere bakker Jos Rood' staat 1881. Jos is de vierde generatie bakkers, hij heeft zijn bedrijf flink uitgebreid en heeft

een aantal filialen in omliggende dorpen. Zijn neef Koos Rood, heeft bijna naast Jos een witgoed bedrijf. De kinderen van Koos en zijn vrouw Romy zetten het bedrijf voort na zijn overlijden.

18 U bent bijna aan het eind van de wandeling. De parkeerplaats van de Dionysius komt in zicht.



Foto uit 1920, Slagerij van Schie, dan Café Nieuwhalfweg, later Café Halfweg en nog later de Heer van Jericho. Ook ziet u de doorijstal van het café. De Middenweg lijkt nog wel niet bestraat te zijn. Toch is dat wel het geval. In 1865 moest de weg verhoogd worden en ook

bestraat, het was maar een hobbelig landpad. Tot 1968 is de Middenweg regelmatig gerestaureerd, gaten gedicht. Onder andere door Klaas Mul. Daarna werd de weg geasfalteerd.



Het einde van de wandeltocht. Op deze foto uit 1912 ziet u de bocht in de Middenweg. Aan de rechterkant het huis van de familie Borst. Aan de linkerkant de brug naar de Dionysiuskerk en het uitstekende deel hoort nog bij de doorijstal van het café Halfweg.

19 Poort Halfweg. Een deel van het pontificale gebouw. Een groot verschil met 100 jaar geleden. Zoals bijna alles in Heerhugowaard in 100 jaar is veranderd. Voorzieningen en gebouwen zijn verdwenen, anderen zijn ervoor in de plaats gekomen. Vaak ten goede, soms ter verfraaiing, niet altijd met oog voor historie, maar meer voor de portemonnee.



BRONNEN:

Bommen op Heerhugowaard, een polder in de tweede wereldoorlog.

Samenstelling: Werkgroep '45- '95:

Jannie Borst- van Dijk | Ed Dekker, Ton Efferen | Simon Schoon.

Heerhugowaard 45-95 De Historie van een stad in de polder.

Samenstelling: Werkgroep Heerhugowaard '45 – '95:

Jannie Borst- van Dijk | Ton Efferen | Piet Kager | Simon Schoon | Jan de Vries

Heerhugowaard en de Heerhugowaarders in oude ansichten.

Door G. Modder- van Twisk

Heerhugowaard: in woord en beeld. Diverse schrijvers

Noemenswaard: Henk Komen

Informatie uit diverse Overhalen van Historisch Heerhugowaard,

met de verhalen over de familie Rood | Kamp | Bot

ondernemers familie uit het Centrum

Geschiedenis van de Heilige Dionysius, 125 jaar parochie

Foto's: archief Jan de Vries | Regionaal Archief

foto's van Jos Pe | Gemma Groot

TEKST EN SAMENSTELLING: **GEMMA GROOT**

VORMGEVING: **ANNET DEKKER**

WINKELCENTRUM HEERHUGOWAARD *viert feest!*



*want zaterdag openen
de eerste drie zaken !!*

ARD SCHENK OPENT EERSTE DRIE ZAKEN VAN WINKELCENTRUM

A.s. zaterdagmorgen is het feest in Heerhugowaard. Om half elf precies zal onze internationaal bekende schaats- held Ard Schenk de zaken openen van de firma's Jongkees, Kager en Swinkels. Voorafgegaan door een feestelijke stoet die gevormd wordt door Heerhugowaards drumband, een harmonie en een originele old-timer, waarin een heuse Bonnie en Clyde zitten. Voordat de stoet het winkelcentrum bereikt zal hij Heerhugowaard doorkruisen. De firma's Jongkees, Kager en Swinkels nodigen U hierbij uit, om getuige van dit gezellige openingsfeest te zijn. In deze speciale feestkrant verrassen zij u nú reeds met vele feest- aanbiedingen!

FOTO JONGKEES

Voor al uw foto- en filmartikelen

- * pas-en portretfoto's
- * bedrijfsfoto's * huwelijksreportages

WINKELCENTRUM
HEERHUGOWAARD.

Telefoon: 02264-1324.

KAGER'S HERENCONFECTIE en TEXTIELBEDRIJF

(herenconfectie 1e etage)

brengt in haar nieuwe filiaal in het WINKELCENTRUM
een topkollektie moderne textiel.

Telefoon: 02264-1769.

S winkels choenhandel choenreparatiebedrijf

nu kunnen wij u ontvangen in een ruim up-to-date
schoenen centrum, aangepast aan de eisen des tijds!

WINKELCENTRUM
HEERHUGOWAARD
Tel. 02264-1307

De opening van het eerste winkelcentrum in Heerhugowaard, geopend door Ard Schenk in 1968.
De pioniers waren, Jonkees, Kager en Swinkels. Later kwam daar de supermarkt
van Albert Heijn bij en slagerij De Boer.